

Utlåtande 2017:179 RVIII (Dnr 106-1847/2016)

Hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende

Motion (2016:122) av Sofia Modigh (KD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:122) av Sofia Modigh (KD) om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Clara Lindblom anför följande.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende föreslår Sofia Modigh (KD) att Stockholms Trygghetsjour ska få i uppdrag att månadsvis följa upp önskemål om att stå kvar i kön även efter en placering. Detta för att få information om det fortfarande finns önskemål om flytt till annat boende.

Sofia Modigh anser att köhanteringen blir utdragen eftersom det blir många äldre med var sin betänketid på tre dagar som ska tillfrågas innan en ledig plats kan tillsättas. Detta innebär inkomsttapp för utförarna och en onödig lång väntan för den äldre som fått ett biståndsbeslut om placering på vård- och omsorgsboende. Ett akut behov av plats tvingar kanske den äldre att acceptera en placering på ett boende som inte önskats i första hand. Den äldre väljer således att stå kvar i kön till det önskade boendet och därmed skapas en ond spiral.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm samt kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR). KPR har valt att inte inkomma med ett svar.

Stadsledningskontoret anser att det i dagsläget inte finns någon anledning att göra någon mer förändring avseende stadens köhantering och hänvisar till den förändring som det beslutades om i äldrenämnden den 18 oktober 2016.

Äldrenämnden anser att genom de reviderade tillämpningsanvisningarna som innehåller förtydliganden, ett utökat ansvar för handläggningsenheten och att vård- och omsorgsboendena själva kan kontakta den enskilde har en effektivisering av köhanteringen redan genomförts.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget att ge Stockholms Trygghetsjour uppdraget att månadsvis följa upp om den äldres önskemål om att flytta till annat boende kvarstår.

Östermalms stadsdelsnämnd ser inga hinder i att tillfråga de äldre som redan har en placering om de önskar stå kvar i andra köer och därmed aktualisera sin köplats mer frekvent än vad som görs i dagsläget.

Mina synpunkter

Det är viktigt att Stockholms stads köhanteringssystem för vård- och omsorgsboenden har en hög rättssäkerhet, är enkelt att tillämpa och är lätt att förstå för den enskilde. Det är även viktigt att handläggningen av köer och förmedling av lediga lägenheter sker så effektivt som möjligt så att tillgängliga lägenheter inte står tomma i onödan.

Genom att handläggningsenheten på Stockholms Trygghetsjour, som ansvarar för köhanteringen av vård- och omsorgsboenden, kontinuerligt erbjuder de lägenheter som ledigförklarats är det ett stort flöde i staden. Under år 2016 gavs genomsnitt 525 erbjudanden per månad. Idag finns det lediga lägenheter att tillgå och det är endast ett fåtal boenden som har långa köer.

I syfte att rationalisera köhanteringen antog äldrenämnden i november 2016 en revidering av tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. De förändringar som har genomförts för att effektivisera köhanteringen är bland annat att varje vård- och omsorgsboende har möjlighet att regelbundet kontakta handläggningsenheten för att få kontaktuppgifter till de tre första personerna

som står i deras kö. Syftet med det är att ge verksamheterna möjlighet att ta kontakt och förbereda inför kommande inflyttning. Nytt är också att handläggningsenheten minst en gång per år kontaktar den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende med en förfrågan att aktualisera sin plats i kön. Denna uppgift har tidigare varit stadsdelsförvaltningarnas ansvar. Förändringen skapar möjlighet för handläggarna på Stockholms Trygghetsjour att i ännu större utsträckning systematisera och effektivisera köhanteringen.

I likhet med stadsledningskontoret och äldreutskottet anser jag att genom de reviderade tillämpningsanvisningarna som innehåller förtydliganden, ett utökat ansvar för handläggningsenheten samt att vård- och omsorgsboendena själva kan kontakta den enskilde har en effektivisering av köhanteringen nyligen genomförts och att det därför inte finns något behov av ytterligare förändringar i dagsläget. Jag anser därmed motionen av Sofia Modigh (KD) om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende besvarad.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:122) av Sofia Modigh (KD) om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:22) av Sofia Modigh (KD) om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

I dag är det många äldre som står i kö till stadens vård- och omsorgsboenden. Av dessa är det många som redan har ett verkställt biståndsbeslut och därmed redan bor på ett annat boende. Orsaken till att de ändå väljer att stå kvar i kön till ett annat vård- och omsorgsboende är ofta att de inte från början blivit tilldelade det boende som de från början önskat och hoppas kunna byta längre fram när en plats blir ledig. Men det är få som faktiskt byter boende och flyttar den dag det blir en ledig plats på deras förstahandsval.

Varje person som står i kö har tre dagars betänketid då de tillfrågas om de vill ha plats på ett vård- eller omsorgsboende. Detta innebär i sin tur att köhanteringen blir utdragen och att det tar tid innan boendeplatsen slutgiltigt tilldelas en äldre som fått ett

biståndsbeslut om placering. Både utförare och köande drabbas av detta i form av uteblivna inkomster och förlängd kötid.

De som är i akut behov av boende tvingas då kanske acceptera en plats på ett annat boende än sitt förstahandsval och på så vis skapas en ond spiral av växande köer och äldre som står i kö för att byta boende.

Det är inte tillfredställande, som äldrenämnden anser, att en effektivisering av köhanteringen redan har genomförts genom att handläggningsenheten minst en gång per år kontaktar den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende med en förfrågan att aktualisera sin plats i kön. Ansvaret hänskjuts till vård- och omsorgsboendena själva i och med att ”de har möjlighet att regelbundet kontakta handläggningsenheten för att få kontaktuppgifter till de tre första personerna som står i deras kö.”

Genom att ge Stockholms Trygghetsjour i uppdrag att månadsvis följa upp önskemålet om att stå kvar i kön även efter en placering finns möjlighet att få information om det fortfarande finns önskemål om flytt till annat boende. Därmed kan köerna kortas och äldre snabbare få plats på det boende de önskar.

Vi finner inte att det i remissrundan har framkommit argument för att inte bifalla motionen att uppdra åt Stockholms Trygghetsjour att månadsvis följa upp önskemålet om att stå kvar i kön även efter en placering på ett vård- och omsorgsboende.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:122) av Sofia Modigh (KD) om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Clara Lindblom

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm och Björn Ljung (båda L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige om hantering av kön till stadens vård- och omsorgsboende föreslår Sofia Modigh (KD) att Stockholms Trygghetsjour ska få i uppdrag att månadsvis följa upp önskemål om att stå kvar i kön även efter en placering. Detta för att få information om det fortfarande finns önskemål om flytt till annat boende.

Motionären skriver att det är många äldre som står i kö till stadens vård- och omsorgsboenden och att de flesta av dessa redan har ett verkställt biståndsbeslut och bor på ett annat vård- och omsorgsboende. Orsaken kan vara att de från början önskade sig ett annat boende än det de till slut erbjöds men trots det är det väldigt få äldre som en gång fått plats på ett boende som flyttar den dagen det blir en plats ledig på det boende de köar till.

Sofia Modigh anser att köhanteringen blir utdragen eftersom det blir många äldre med var sin betänketid på tre dagar som ska tillfrågas innan en ledig plats kan tillsättas. Detta innebär inkomsttapp för utförarna och en onödig lång väntan för den äldre som fått ett biståndsbeslut om placering på vård- och omsorgsboende. Ett akut behov av plats tvingar kanske den äldre att acceptera en placering på ett boende som inte önskats i första hand. Den äldre väljer således att stå kvar i kön till det önskade boendet och därmed skapas en ond spiral.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör och Östermalm samt kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR). KPR har valt att inte inkomma med ett svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I likhet med motionären anser stadsledningskontoret att stadens köhantering ska ske på ett korrekt och effektivt sätt. I Stockholms stad finns från och med 1 juli 2008 ett valfritetsystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden (exklusive

servicehus, korttidsvård och profilboenden). Valfrihetssystemet innebär att den enskilde som beviljats vård- och omsorgsboende ska kunna välja boende. Valet gäller alla vård- och omsorgsboenden som ingår i valfrihetssystemet dvs. stadens egna boenden och privata boenden, inom staden och i övriga länet, som staden efter upphandling tecknat avtal med. Den enskilde som fått ett biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende har möjlighet att ställa sig i kö till önskat boende i väntan på ledig lägenhet. För att möjliggöra valfrihet i vård- och omsorgsboenden finns ett köhanteringssystem där alla vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet ingår.

Den centrala köhanteringen är organisatoriskt placerad på äldreförvaltningens avdelning Stockholms Trygghetsjour. Avdelningen ansvarar för att administrera köerna inom valfrihetssystemet i samarbete med beställarenheterna i respektive stadsdelsförvaltning. De personer som inte har ett verkställt beslut och bor kvar hemma i väntan på ett specifikt boende kontaktas varannan månad av köhandläggare för erbjudande och uppföljning. Därutöver har varje vård- och omsorgsboende möjlighet att få kontaktuppgifter till de tre personer som står först i kön för att ha möjlighet att kontakta den enskilde och/eller dennes närstående för att på så sätt förbereda för en kommande flytt till boendet. Detta ger verksamheterna möjlighet att förbereda inför kommande flytt och på så sätt ökar effektiviteten.

På sammanträdet 2016-10-18 reviderade äldrenämnden tillämpningsanvisningarna för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. Bland annat innebar revideringen att den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende en gång per år ska kontaktas av en köhandläggare på Stockholms Trygghetsjour och bli tillfrågad om hen vill aktualisera sin plats i kön. Detta skapar möjlighet för handläggarna på Stockholms Trygghetsjour att ännu mer systematisera och effektivisera köhanteringen.

Mot bakgrund av den ändring som redan gjorts avseende stadens köhantering anser stadsledningskontoret att det i dagsläget inte finns någon anledning att göra någon mer förändring.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 mars 2017 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av Eric Slottnér (KD), Dennis Wedin m.fl. (alla M) och Ann-Katrin Åslund (L) *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Alfred Askeljung (C) som instämde med reservation av (KD), (M) och (L).

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är av största vikt att handläggning och förmedling av lediga lägenheter sker snabbt och smidigt. Detta för att de platser som finns att tillgå på vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem ska användas effektivt.

Den enskilde har möjlighet att ställa sig i högst tre köer efter att ha fått ett bifall till vård- och omsorgsboende. Om den enskilde tackar nej till erbjuden lägenhet i önskat boende ett flertal gånger kontaktar handläggaren berörd stadsdelsförvaltning och förmedlar detta. De personer som inte har ett verkställt beslut och bor kvar hemma i väntan på ett specifikt boende kontaktas varannan månad av köhanterings handläggare för erbjudande och uppföljning.

Genom att handläggningsenheten kontinuerligt erbjuder de lägenheter som ledigförklarar är det ett stort flöde. Under 2016 gavs genomsnitt 525 erbjudanden per månad. Lediga lägenheter finns att tillgå inom de ca 125 boenden som ingår i stadens valfrihetssystem och det är endast ett fåtal boenden som har långa köer.

Varje vård- och omsorgsboende har även möjlighet att regelbundet kontakta handläggningsenheten för att få kontaktuppgifter till de tre första personerna som står i deras kö. Detta ger verksamheterna möjlighet att ta kontakt och förbereda inför kommande inflyttning samt ökad effektivitet.

Nytt är också att handläggningsenheten minst en gång per år kontaktar den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende med en förfrågan att aktualisera sin plats i kön. Denna uppgift har tidigare varit stadsdelsförvaltningarnas ansvar. Genom detta kan handläggningsenheten på ett systematiskt sätt organisera uppföljning av köerna och tillfråga om den enskilde önskar att stå kvar i kö till vård- och omsorgsboende.

Äldreförvaltningen anser att genom de reviderade tillämpningsanvisningarna som innehåller förtydliganden, ett utökat ansvar för handläggningsenheten och att vård- och omsorgsboendena själva kan kontakta den enskilde innebär detta en effektivisering av köhanteringen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 mars 2017 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att tillstyrka motionen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att ge Stockholms Trygghetsjour uppdraget att månadsvis följa upp om den äldres önskemål om att flytta till annat boende kvarstår. Ett sådant förfarings sätt skulle innebära att hanteringen sker på ett snabbare sätt än idag. Förvaltningen föreslår att motionen tillstyrks.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2017 att remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I de fall den enskilde tackar ja till erbjuden lägenhet i ett av de tre valda boendena stryks därmed denne därmed ur de två andra köerna. Detta gäller inte i de fall den enskilde varit i behov av en akut placering och därigenom förekommer det att ett flertal står kvar i andra köer trots att man kanske är nöjd med sitt nuvarande boende. Förvaltningen ser inga hinder i att tillfråga de äldre som redan har en placering om de önskar stå kvar i andra köer och därmed aktualisera sin köplats mer frekvent än vad som görs i dagsläget, vilket är en gång per år.

Reservationer m.m.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Eric Slottnér (KD), Dennis Wedin m.fl. (M) och Ann-Katrin Åslund (L) enligt följande.

”Vi föreslår att äldrenämnden beslutar

- att bifalla motionen
- att därutöver anföra följande:

Idag står många äldre i kö till stadens vård- och omsorgsboenden. De flesta av dessa har redan ett verkställt biståndsbeslut och bor på ett annat boende. Ändå väljer de att stå kvar i kön till annat vård- och omsorgsboende, kanske för att de från början önskat sig ett annat boende än det de till slut har fått beviljat. Väldigt få äldre som en gång fått plats på ett boende flyttar den dagen det blir en plats ledig på det boendet de köar till.

Köhanteringen blir utdragen eftersom det blir många äldre med var sin betänketid på tre dagar som ska tillfrågas innan en ledig plats kan tillsättas. Detta innebär ett inkomsttapp för utförarna och en onödigt lång väntan för den äldre som fått ett biståndsbeslut om placering på vård- och omsorgsboende. Ett akut behov av plats tvingar kanske den äldre att acceptera en placering på ett boende som inte önskats i första hand. Den äldre väljer således att stå kvar i kön till det önskade boendet och därmed skapas en ond spiral. Genom att ge Stockholms Trygghetsjour i uppdrag att månadsvis följa upp önskemålet om att stå kvar i kön även efter en placering finns möjlighet att få information om det fortfarande finns önskemål om flytt till annat boende.

I sitt svar anför äldreförvaltningen att handläggningsenheten minst en gång per år kontaktar den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende med en förfrågan att aktualisera sin plats i kön. Ansvaret hänskjuts till vård- och omsorgsboendena själva i och med att ”de har möjlighet att regelbundet kontakta handläggningsenheten för att få kontaktuppgifter till de tre första personerna som står i deras kö.”

Vi finner inte att förvaltningen har givit argument att inte bifalla motionen att uppdra åt Stockholms Trygghetsjour att månadsvis följa upp önskemålet om att stå kvar i kön även efter en placering på ett vård- och omsorgsboende.”